

Miljöprövningsdelegationen

AB Germund
perake@abgermund.se

Kungörelsedelgivning

Tillstånd enligt miljöbalken till djurhållning vid AB Germund, Nybro kommun

Tillståndsplikt B och verksamhetskod 1.10-i enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Verksamheten utgör, enligt 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250), industriutsläppsverksamhet.

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Kalmar län beslutar att ge AB Germund (sökanden) tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken till anläggning för djurhållning med fjäderfä på fastigheten Högerås 1:2 i Nybro kommun.

Tillståndet omfattar:

- Anläggning för maximalt 89 000 platser (890 djurenheter) i tre stall för fjäderfä, för produktion av ägg.

Tillståndet gäller tills vidare.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kapitlet miljöbalken så att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Villkor för verksamheten

Miljöprövningsdelegationen fastställer med stöd av 16 kap. 2 § miljöbalken och med hänvisning till hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följande villkor för verksamheten.

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet, om inte annat följer av nedanstående villkor.

2. Fodret ska innehålla fytas och fasutfodring ska tillämpas.
3. Golven ska ha god värmeisolering och vara torra innan strömaterial läggs ut. Ströbäddarna i stallen ska hållas torra. Stalltemperatur och ventilation ska styras noggrant så att fukt och ammoniakavgång minimeras. Vattennipplar i stallen ska utformas så att vattenspill minimeras.
4. Utgödsling med gödselband i ombyggda stallar ska ske minst två gånger per vecka.
5. Lastytor för stallgödsel och hantering av stallgödseln ska ske så att den inte utsätts för nederbörd. Transport av gödsel ska ske så att spill i möjligaste mån undviks.
6. Lagring av stallgödsel ska ske under tak eller annan likvärdig tät täckning.
7. Skriftliga avtal ska finnas med gödselmottagare. Ändringar av gödselmottagare ska redovisas till tillsynsmyndigheten.
8. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallar ska samlas upp i spolvattenbrunn eller annan behållare. Tvätt- och spolvattnet ska antingen spridas på åkermark eller renas i en reningsanläggning innan det släpps ut i marken. Anläggning för rening av tvätt- och spolvatten ska godkännas av tillsynsmyndigheten.
9. En stallbalans avseende kväve, fosfor och kalium ska årligen upprättas för verksamheten.
10. Innehållet av växtnäring (total-N, NH₄-N, total-P och K) och torrsubstanshalt (ts-halt) i fjäderfägödseln ska minst en gång per år bestämmas genom analys eller stallbalansberäkning. Detta ska ske om gödseln levereras direkt för spridning på åkermark, utan föregående rötning. Innehållsförteckning ska då överlämnas till mottagaren vid leverans av fjäderfägödseln.
11. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras på sådant sätt att spridning till omgivningen inte kan ske. Förvaring ska ske på kemikalieresistenta, täta underlag utan golvbrunnar eller andra avlopp, belägna under tak. Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallning eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska.

Invallningen ska rymma minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållares volym. Behållare ska skyddas mot påkörning. Undantag från detta villkor utgör kemisk produkt som används i mindre mängd direkt i anslutning till förbrukningsställe.

Saneringsmedel ska finnas lättillgängligt i närheten av de platser där kemikalier och farligt avfall hanteras.

12. Ett kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. I programmet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Förslag till kontrollprogram ska ges in till tillsynsmyndigheten inom tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk. Kontrollprogrammet ska därefter revideras vid behov.

Delegering till tillsynsmyndighet att fastställa villkor

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att fastställa ytterligare villkor avseende:

- Omhändertagande och rening av tvätt- och spolvatten från stallarna (villkor 8)
- Omhändertagande och rening av dagvatten

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen bedömer att någon statusrapport inte behövs i detta ärende.

Återkallande av tidigare tillstånd

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap. 3 § miljöbalken tidigare meddelat tillstånd den 18 mars 2004 (dnr 551-9771-03). Återkallelsen gäller från och med att beslutet har vunnit laga kraft och tillståndet har tagits i anspråk.

Tid för igångsättning

Den med tillståndet utökade verksamheten ska ha satts igång senast 7 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet. Om verksamheten endast delvis har satts igång inom 7 år förfaller tillståndet i övriga delar.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas skriftligen när verksamheten sätts igång.

Anspråktagande

Tillståndshavaren ska meddela tillsynsmyndigheten och länsstyrelsen Kalmar län när tillståndet för verksamheten tas i anspråk.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelse ska inom 10 dagar från datum på beslutet föras in i Post- och Inrikes Tidningar samt i Barometern och Kalmar läns tidning med Nybro tidning (se bilaga 2 och 3). Kungörelsedelgivning sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Särskilda upplysningar

Med tillsynsmyndighet avses i detta beslut för närvarande miljö- och byggnämnden i Nybro kommun.

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen vilket innebär att förutom de krav som följer av tillståndet, ska även aktuella BAT-slutsatser följas.

Vattenverksamhet

Enligt 11 kap. 12 § miljöbalken behövs inte tillstånd till en vattenverksamhet om det är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Miljöprövningsdelegationen erinrar om att det är verksamhetsutövarens ansvar att visa att undantagsregeln är tillämplig. Uppenbarhetsrekvisitet betyder att beviskravet är mycket starkt. Vidare är en verksamhetsutövare enligt 16 kap. 10 § miljöbalken bevisskyldig i fråga om de förhållanden som rådde innan verksamheten sattes igång om vattenverksamheten bedrivits utan tillstånd. Tillståndspliktig vattenverksamhet provas av mark- och miljödomstolen.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Germund AB (556412-4179) ansöker om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad äggproduktion. Djurstallar och anläggningsdelar finns redovisade på en situationsplan, se bilaga 1. Genom byte av inredning i tre stallar kan antalet djurplatser av värphöns öka från 39 300 till 89 000 och går därmed från ett lågbeläggningssystem till ett högbeläggningssystem.

Tidigare tillståndsbeslut

Miljöprövningsdelegationen har genom beslut, den 18 mars 2004 med diarienummer 551-9771-03, meddelat sökanden tillstånd till djurhållning med fjäderfä och viss jordbruksverksamhet med plats för högst 39 300 värphöns samt 6 hästar på fastigheten Högerås 1:2, Nybro kommun.

Prövningsgrund

Grunden för prövningsplikt finns i 9 kap. 6 § miljöbalken och i 1 kap. 3 § Miljöprövningsförordningen (2013:251). Verksamheten omfattas av kod 1.10-i B: anläggning för djurhållning med mer än 40 000 platser för fjäderfän.

Samråd

Avgränsningssamråd har skett med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten samt med de övriga statliga myndigheter, kommunen och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.

Ärendets handläggning

Ansökan om tillstånd kom in till miljöprövningsdelegationen den 17 mars 2025 och sändes efter komplettering på remiss till Nybro kommun och länsstyrelsen. Ansökan och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning har kungjorts i lokal press den 14 juni 2025. Yttrande har inkommit från länsstyrelsen och sökanden har fått möjlighet att bemöta yttrandet.

Sökandens yrkanden och förslag till villkor

Sökanden yrkar på att få hysa totalt 89 000 platser av fjäderfä i sina tre stall, genom att byta inredning i sina befintliga stall från ett lågbeläggningssystem till ett högbeläggningssystem.

Sökanden yrkar på att få 7 år på sig att sätta igång verksamheten i sin helhet.

Sökanden yrkar på att undantas från kravet på statusrapport.

Sökanden föreslår följande villkor i tillståndet:

- En stallbalans avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas för verksamheten årligen.
- Gödsel- och spridningsarealberäkning för verksamheten ska finnas som är aktuell för verksamheten.
- Gödseljournal ska upprättas årligen för att tillsynsmyndigheten ska kunna följa vart stallgödseln tar vägen.
- Avtal för gödselmottagare ska finnas, för att säkerställa att det finns tillräckligt med spridningsareal (enligt generella rekommendationer) för den gödsel som uppstår.
- Djupströgödsel ska förvaras under täckning så att den hålls torr och därmed motverkar ammoniakavgång.

Sökandens beskrivning av ärendet

AB Germund bedriver idag äggproduktion. Det finns tre värphönsstallar med totalt 39 300 platser. Hönsen är frigående och inredningen är för lågbeläggning. Under stallet finns en gödselkällare där stallgödseln behålls under hela omgången.

Utökningen kommer att ske i befintliga stallar till maximalt 89 000 platser (890 djurenheter) för värphöns. Ombyggnad av stallarna kommer att ske stegvis och beräknas pågå under en 7-årsperiod. I det nya systemet finns tre våningsplan. Foder och vatten ges på nedre plan, reden och vatten finns på mellanplanet och högst upp finns bara foder. Under varje matplats kommer det att finnas plastmattor som för bort stallgödseln. Nätgolv finns på två våningar och räknas som golvyta vilket innebär att djurantalet kan fördubblas. Äggen rullas på band ut till packeriet.

Gödselkällare kommer att avvecklas. Utgödsling med gödselband kommer att ske cirka två gånger per vecka. Vid östsidan av respektive stall kommer det finnas ett särskilt utrymme för tillfällig mellanlagring av stallgödsel under tre till fyra dagar. Utrymmet på cirka 20 m² kommer att vara utformat så att gödseln enkelt kan hanteras med en mindre hjullastare, utan risk för spill under vidare transport till ett gödselhus. Ett system med uppsamling i en behållare kan komma att användas. Stallgödseln transporteras till ett gödselhus med tak som kan rymma 2 580 m³ stallgödsel. Gödseln kommer att levereras till en biogasanläggning cirka en gång per månad.

Stallgödselproduktionen ökar från 1 166 m³ (700 ton) per år till 2 642 m³ (1 585 ton) per år. Behovet av lagringskapacitet är beräknad till 2 133 m³. Behovet av spridningsareal är idag 277 hektar. När hela utökningen är genomförd behövs 626 hektar. Verksamheten har ingen egen åkermark med växtodling. Idag finns spridningskontrakt med lantbrukare.

Vatten till djuren ges i nippel med vattenkopp vilket minskar vattenspill. Djurens dricksvatten kommer från tre djupborrade brunnar. Det finns bufferttankar för vatten som räcker till tre dagar och det planeras att eventuellt installera ytterligare buffertlager. Förbrukningen av dricksvatten kommer att öka från 2 738 m³ per år till 5 475 m³ per år. Allt foder köps som färdigfoder och levereras regelbundet. Fodret lagras i fodersilos.

Stallen kommer att få ny isolering. Det sker ingen uppvärmning idag och det bedöms inte heller behövas efter ombyggnad. Golvvärme fungerar inte för värphöns. Nuvarande ventilation kommer att bytas ut. Det nya ventilationssystemet bygger på undertryck. Luften kommer in från väggventiler och går ut genom fläktar i taket. Det blir en effektivare frekvensstyrning. Nya LED-lampor ger en gynnsam effekt på hönorna genom dagsljussimulering. Behovet av el kommer att öka från 293 000 kWh till 390 000 kWh. Egen solel producerar cirka 90 000 kWh. Dieselanvändningen kommer att öka från 2 200 till 3 000 liter.

Rengöring av stallarna efter varje omgång, sker med vatten som tas från en grävd damm. Vattnet renas i ett humusfilter.

Det finns reservkraftverk och larmanordningar för stallmiljön. Även brandalarm kommer att finnas.

Sökandens skäl för att undantas från kravet på statusrapport är att den planerade verksamheten medför mycket liten risk för föroreningsskada, då i huvudsak biologiskt nedbrytbara råvaror och produkter i form av foder, gödsel och djur hanteras. De kemikalier som finns eller används i stallens närhet är diesel till traktorer och reservelverk, oljor till maskiner och desinfektionsmedel för rengöring av stallar. Dessa kemikalier hanteras i små mängder och på ett sätt som minimerar risken för förorening inom anläggningsområdet.

Miljökonsekvensbeskrivning (sammanfattning)

Lokalisering

Verksamheten ligger omgiven av skog. Inom 500 meter finns enbart sökandens egna bostäder.

Anläggningen ligger inte i närheten av något riksintresse, naturskyddat område eller vattenskyddsområde. Utökningen innebär ingen byggnation av nytt stall och därmed uppkommer ingen markpåverkan eller annan negativ påverkan på närmiljön som gäller naturvärden eller kulturhistoriska miljöer.

Utsläpp till vatten

Påverkan på omgivande vattenförekomster kan ske genom tvättvatten från spolning av stallar. Det kan innehålla näringsämnen och andra föroreningar. Spolvattnet kommer att samlas i en ny spolvattenbrunn intill gödsellagringen. Vattnet leds ut till en slamavskiljare på minst 2 m³ och därefter till en infiltrationsbädd på 30 m³. Det ska klara att rena allt spolvatten som uppstår. Den nya hanteringen av spolvattnet kommer att ske i samband med inredningsbytet i det första stallets ombyggnad. Alternativet är att sprida spolvattnet på åkermark, vilket sker idag.

Dagvatten från stalltaken leds bort till ett närliggande skogsdike för att infiltrera i skogsmark. Vattnet kan innehålla partiklar och föroreningar som samlats på takytorna. Halterna bedöms som låga och påverkan på skogsområde och vattendrag bedöms som minimal. En sedimentationsdamm för uppsamling av dagvattnet bedöms inte vara motiverad att anlägga.

Närmsta vattendrag enligt VISS är Snärjebäcken som ligger 10 km från verksamheten. Låga halter av näringsämnen i dagvattnet med infiltration i skogsområde gör att påverkan på vattenförekomsten är osannolik.

Uttag av vatten

Uttag av vatten för tvätt av stallar sker från Dalsmossen norr om stallarna. Förbrukningen beräknas öka från 225 m³ per år till 338 m³ per år. Det motsvarar 5 % av mossens totala lagringskapacitet. Uttag kommer att ske under olika tider på året då omgångarna är femton månader långa. Så länge sökanden har nyttjat dammen har det alltid funnits vatten i den och variationen har inte varit stor mellan sommar och vinter. Uttaget bedöms som mycket begränsat, i relation till tillrinning och nederbörd samt att vattnet används i lantbruksverksamhet i direkt anslutning till uttagsplatsen. Uttaget bedöms därmed vara tillåtet utan tillstånd enligt miljölagstiftningen.

Utsläpp till luft

Lukt

Verksamheten bedöms inte ge upphov till luktstörning. Det är långt till närboende.

Ammoniak

Ammoniakutsläpp är beräknade med hjälp av Jordbruksverkets program VERA utifrån schablonvärden för kletgödsel. I nuläget är utsläppen 4 441 kg ammoniak från stallar och 30 procent från kletgödsel under lagringen. Utsläpp från lagring har reducerats eftersom stallgödsel frekvent hämtas och framöver kommer att rötas till biogas av annat bolag. Efter utökning kommer utsläppen från stallar och lagring (30 %) att öka till 10 058 kg ammoniak.

Sökanden har även redovisat utsläpp av ammoniak per djurplats och år (BAT 31). I nuvarande djurhållning sker ett utsläpp på 0,087 kg ammoniak per djurplats och år. Efter utökning minskar utsläppet till 0,085 ammoniak per djurplats och år. Beräkningen är baserad på en stallbalans som är beräknad i Jordbruksverkets beräkningsprogram VERA. Programmet tar dock inte hänsyn till åtgärder som genomförs. I detta fall görs åtgärder genom att utgödsling sker med gödselmattor två gånger per vecka. Installation av värmeväxlare, som kan minska ammoniakutsläppen till viss del, har bedömts vara en alltför dyr investering.

Transporter och buller

Transporter sker i huvudsak av ägg, djur, stallgödsel och foder. Idag transporteras gödsel en gång under höst och vår med cirka sex lastbilar. Efter utökning kommer transporterna öka till en eller två gånger i månaden med leverans till en biogasanläggning.

Djurtransporter sker var femtonde månad vid utslaktning med en till två lastbilar per stall. Det kommer bli en ökning till tre lastbilar per stall. Vid insättning av djur ökar transporterna från två till tre lastbilar. Ägg hämtas idag två gånger i veckan och efter utökning kommer en lastbil utökas med släp. Fodertransporter kommer var tredje till fjärde dag efter utökning. Kadaver hämtas en gång per månad.

Det är främst från transporter som buller kan uppstå. Transporterna sker på vardagar och under dagtid.

Energi

Ventilation, belysning, ägg- och foderhantering förbrukar el. Det kommer att bli en ökning från 293 000 kWh till 390 000kWh efter utökning. Förbrukningen per kg ägg minskar från 0,38 till 0,23 kWh. Stallarna har LED-belysning. Ventilationen förbättras med modernare frekvensstyrning och effektivare fläktar.

Kemikalier

I verksamheten används bara oljor till maskiner och tvättmedel. Vid tvätt av stallar används vatten och vid behov desinfektionsmedel.

Avfall och farligt avfall

Den gamla inredningen kommer att sorteras och återvinnas för en effektiv resursanvändning. Den årliga mängden kadaver beräknas öka från 7 650 till 18 512 kg och omhändertas av Svensk Lantbrukstjänst AB. Farligt avfall utgörs av spillolja, oljefilter, fordonsbatterier och lysrör som sökanden själv transporterar till miljöstationen.

Yttranden

Länsstyrelsen har i yttrande framfört bland annat följande:

Länsstyrelsen tillstyrker den ansökta verksamheten. Som grund för sin inställning anges att den planerade verksamheten kommer att

utökas inom befintliga djurstallar. Den bedöms inte ge upphov till störningar i form av buller, damning, utsläpp till vatten, mark eller luft eller medföra andra störningar för människors hälsa eller miljön, i sådan omfattning att det skulle utgöra ett hinder mot tillstånd.

Länsstyrelsen anser att vattenuttag från dammen kan vara en osäker källa i ett område med vattenbrist. Verksamheten bör kontinuerligt arbeta med vattenhushållande åtgärder. Uttaget kan även vara osäkert med avseende på smittskydd.

Det råder oklarhet hur tvätt- och spolvatten kommer att omhändertas genom rening i en infiltrationsanläggning. Det saknas en detaljerad beskrivning av spolvattenbrunn i kombination med trekammarbrunn och infiltrationsanläggning. Sökanden bör samråda med kommunen avseende placering, storlek och utformning av reningsanläggningen. Kommunen bör få delegation att kunna ställa villkor avseende rening av tvättvattnet.

Några nya takytor tillkommer inte och det får antas att det fungerar att leda dagvattnet genom gårdens dräneringssystem och ut i skogen. Kommer skogsmarken påverkas negativt under perioder med stor nederbörd, bör bolaget undersöka andra lösningar. Dagvattnet får inte påverka den planerade infiltrationsanläggningen.

Utgödsling på gödselband bör bidra till bättre djurvelfärd och lägre ammoniakutsläpp. Hamnar stallgödseln i en container eller liknande, i anslutning till varje stall, bör denna vara försedd med tak så att gödsel inte utsätts för regn. Miljöprövningsdelegationen bör ställa villkor för att minska emissionen av ammoniak från stallar och under lagring av stallgödsel.

Sökanden planerar att stallgödseln ska levereras till en biogasanläggning för rötning och där blandas den med annan gödsel. Ansvar för spridning av biogödsel övergår till biogasbolaget.

Jordbruksverkets föreskrift ställer dokumentationskrav på jordbruksföretag som för bort stallgödsel från verksamheten. Avtal ska skrivas med mottagare av stallgödseln, eftersom bolaget inte har egen spridningsareal.

Ett tillstånd bör förenas med villkor som gäller:

- Tillsats av fytas i fodret och fasutfodring.

- Stallarnas utformning och stallmiljö.
- Utgödsling med gödselband, gödseltransporter samt provtagning av stallgödseln.
- Utformning av lagringsutrymme för stallgödsel.
- Skriftliga avtal med gödselmottagare.
- Hantering av gödsel och fodermedel inom anläggningen.
- Omhändertagande och rening av spol- och tvättvatten.
- Skyddsåtgärder vid påfyllning och tankning.

Sökandens synpunkter

Sökanden har meddelat att de inte har några synpunkter på det som framförts av länsstyrelsen.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen anser att miljökonsekvensbeskrivningen, som bifogats ansökan, i allt väsentligt uppfyller kraven enligt 6 kapitlet miljöbalken med hänsyn till verksamhetens art och omfattning och den prövning som här ska göras.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån sökandens redovisning att risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där verksamheten avses bedrivas och att det därför inte krävs en statusrapport enligt 1 kap. 23 § Industriutsläpps-förordningen (2013:250).

Tillåtlighet

Planförhållanden

Tillstånd får inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser. Den nu föreslagna anläggningen ligger på en

fastighet som varken omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser. Miljöprövningsdelegationen finner att verksamheten är förenlig med den kommunala översiktsplanen.

Val av plats

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det enligt 2 kap. 6 § miljöbalken väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö.

Störningar för närboende

Avståndet till närmaste bostäder, med undantag av sökandens bostäder, är mer än 500 meter. Buller och lukt bedöms vara de miljöaspekter som främst kan bli aktuella från denna typ av verksamhet. Miljöprövningsdelegation bedömer i detta fall att såväl buller från transporter, och från fläktar inte kan komma att medföra någon betydande störning. Verksamheten vidtar också åtgärder i syfte att minska utsläpp av ammoniak från gödselhantering så att inte heller olägenhet av lukt bedöms bli ett problem för närboende. Lokaliseringen bedöms därmed lämplig. Miljöprövningsdelegationen bedömer också att förutsättningarna på platsen är sådana att ett specifikt villkor avseende buller inte behöver föreskrivas.

Hushållningsbestämmelser (riksintressen)

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska för verksamheten väljas en sådan plats som är lämplig bland annat med hänsyn till 3 och 4 kap. miljöbalken.

Utökningen kommer att ske genom ombyggnation av befintliga stallar. Endast marginella markområden i anslutning till befintlig anläggning kommer att tas i anspråk för anläggning av ny spolvattenbehållare och infiltrationsanläggning.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten inte tar några nya områden i anspråk på ett sådant sätt som strider mot hushållningsbestämmelserna.

Lokaliseringen berör inte heller något område som är av riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken.

Miljökvalitetsnormer

Inga nuvarande miljökvalitetsnormer för utomhusluft berörs av verksamheten i någon nämnvärd omfattning.

Verksamheten har ingen egen åkermark och spridning av stallgödsel sker inte inom verksamheten.

Spolvattnet från tvätt av stallar innehåller näringsämnen och kommer att renas i en planerad infiltrationsanläggning eller liknande. Detta är en beprövad reningsteknik, främst avsedd för små avloppsanläggningar såsom enskilda avlopp.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är en acceptabel lösning även för denna typ av spol- och tvättvatten under förutsättning att infiltrationsanläggningen anläggs enligt god praxis och utförs av en sakkunnig person. Det är dock inte fullt utrett hur anläggningen ska utformas och dimensioneras. Dessa frågor bedöms lämpliga att delegera till tillsynsmyndigheten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten utifrån de villkor som föreskrivs, kommer att kunna bedrivas på ett sådant sätt att dagvattnet innehåller låga halter av föroreningar och att infiltration i mark är ett acceptabelt omhändertagande av dagvattnet.

Verksamheten ligger inte inom en grundvattenförekomst. Sörsjöbäcken, (VISS: WA50964096) är en ytvattenförekomst som ligger cirka 1,5 kilometer norr om verksamheten som avrinner till Snärjebäcken.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att ansökt verksamhet inte medför en otillåten påverkan på berörda vattenförekomster och inte äventyrar möjligheten att uppnå status under förutsättning att sökanden vidtar de åtgärder och gör de begränsningar i verksamheten som föreskrivs.

Utsläpp till luft

Ammoniak

Sverige överskrider sina bindande EU-krav om minskade utsläpp för ammoniak som skulle ha uppfyllts till år 2020. Jordbruket står för den största andelen av ammoniakutsläpp till luft i Sverige. Åtgärder måste således genomföras.

Sökanden kommer att byta gödslingssystem. Gödselkällare tas bort och gödseln kommer att föras ut ur stallarna på gödselband ett par gånger i veckan. Miljöprövningsdelegationen bedömer att utgödsling minst två gånger per vecka bör genomföras. Det samstämmer med bästa tillgängliga teknik (BAT 31) för att minska ammoniakutsläpp till luft från stallar för värphöns.

Fjäderfägödsel innehåller höga halter av både kväve och fosfor. Kvävet kan omvandlas och avgå till luft i form av ammoniak. Därför bör syretillgången hållas låg och lagring bör ske i gödselhus utan påverkan från vind och nederbörd. Sökanden lagrar redan idag stallgödseln i ett gödselhus med väggar och tak. För att undvika att gödseln utsätts för nederbörd när den lämnar gödselbanden och de ombyggda stallen, bör en sluten hantering eftersträvas så att det inte kan bli läckage av näringsämnen till yt- eller grundvatten. Stallgödseln, vid denna mellanlagring bör också skyddas från nederbörd. Miljöprövningsdelegationen bedömer att dessa ombyggnationer bör ske i takt med att första omgången värphöns sätts in i respektive stall och innan gödselbanden tas i bruk. Det har även varit en synpunkt från länsstyrelsen.

Energianvändning

Verksamhetens energianvändning i form av el och diesel kommer att öka efter den planerade ombyggnaden av stallar. Elförbrukningen kan till viss del tillgodoses genom egen produktion av solel. Trots en fördubbling av antalet platser så kommer energibehovet beräknat per kg ägg att minska. Verksamheter ska vidta åtgärder för att hushålla med råvaror och energi samt i första hand använda förnyelsebara energikällor. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, med effektivare teknik och egenproducerad el, kommer att bli mer energieffektiv. En energiplan med åtgärder behöver inte redovisas.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen bedömer att utökning av verksamheten är tillåtlig under förutsättning att de åtgärder som sökanden redovisat i ansökan genomförs och att föreskrivna villkor i detta beslut följs.

Motivering av villkor

Tillståndsprövningen ska säkerställa att de förpliktelser som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler i 2 kap. följs och utifrån dessa regler kan tillståndsmyndigheten fastställa villkor.

Villkor 1

Allmänna villkoret innebär att sökanden är skyldig att följa vad som uppgivits i ansökan och vad man i övrigt åtagit sig i ärendet om inget annat sägs i detta beslut. Formuleringen är i enlighet med nuvarande praxis och innebär att ansökans innehåll och övriga åtaganden från sökandens sida får samma juridiska status som övriga villkor i detta beslut.

Villkor 2

Inblandning av ett enzym, fytas, i fodret ökar tillgängligheten av vegetabiliskt bunden fosfor, vilket förbättrar djurens fosforupptag och leder till att fosforinnehållet i fodret kan minska. Det är angeläget att hushålla med fosfor.

Vid fasutfodring anpassas fodret efter behovet av protein i djurens olika tillväxtfaser vilket minskar överskottutfodring.

Båda åtgärderna syftar till en effektiv utfodring och minskar halter av fosfor och kväve i stallgödsel.

Villkor 3

Villkoret avser att begränsa ammoniakutsläppen från verksamheten. Djurstallarna kommer att få ny isolering. Vid insättning av en ny djuromgång måste golven torkas upp ordentligt för att skapa bästa förutsättningar för en torr ströbädd. Att hålla ströbädden så torr som möjligt under produktionstiden minskar ammoniakbildningen vilket även är en viktig aspekt för djurvälfaerden. Ett bra vattensystem utan läckage och spill leder också till minskad ammoniakemission. Villkoret är i huvudsak enligt sökandens förslag.

Villkor 4

Utsläpp av ammoniak beror bland annat på hur lång tid som gödseln ligger på gödselmattorna innan utgödsling sker. Sökanden har redovisat att utgödsling kommer att ske två gånger på vecka. Miljöprövningsdelegationen anser att intervallet är rimligt och det

anges även som bästa tillgängliga teknik i BAT-slutsatser för branschen.

Villkor 5

Sökanden har redovisat att gödseln kommer att mellanlagras en kort tid utanför djurstallarna innan transport till gödselhuset. Även om gödseln ska rötas bör det eftersträvas att behålla växtnäringen i stallgödsel eftersom rötad gödsel (biogödsel) vanligtvis används som gödselmedel i jordbruket. Gödseln bör därmed inte utsättas för nederbörd under hanteringen mellan stall och gödselhus. Transporten bör ske utan spill för att minska läckage av näringsämnen till yt- och grundvatten.

Villkor 6

Villkoret är delvis i enlighet med sökandens förslag. Lagringsutrymmen för fjäderfägödseln bör utformas så att gödseln hålls så torr som möjligt. Sökanden lagrar idag stallgödsel i ett gödselhus. Det bör vara så slutet som möjligt för att undvika luftströmmar över gödseln.

Villkor 7

Villkoret är delvis i enlighet med sökandens förslag. Kravet ställs för att säkerställa avsättning för stallgödseln eftersom egen spridningsareal saknas. Journalföring ska ske enligt Jordbruksverkets föreskrift.

Villkor 8

Vanligtvis sprids tvätt- och spolvattnet på åkermark. Sökanden har redovisat en annan lösning. Efter uppsamling i spolvattenbrunn kommer vattnet att ledas till en trekammarbrunn med efterföljande infiltration i marken. Infiltrationen kan i stället ersättas av en annan biologisk reningsmetod. Rening i infiltrationsbäddar bygger delvis på biologisk rening med hjälp av mikroorganismer vilket innebär att det måste finnas optimala förutsättningar för dessa att växa. Tvättning av stallar sker relativt sällan, men vatten till infiltrationen måste ske kontinuerligt. Villkoret syftar till att minimera risker för förorening av yt- och grundvatten.

Villkor 9

Villkoret är i enlighet med sökandens förslag. Stallbalans är ett hjälpmedel för att följa växtnäringsflödena till och från

verksamheten. En stallbalans kan även ge tillräckligt underlag för att konstatera om ammoniakförluster från anläggningens djurstallar hamnar under gränsvärdet för BAT-AEL för utsläpp av ammoniak till luft.

Villkor 10

Stallgödsel är en värdefull resurs och kunskap om växtnäringssinnehåll krävs för en mer exakt beräkning av lämplig gödselgiva. En innehållsförteckning bör även medfölja gödseln vid leverans till mottagare av stallgödseln om spridning sker på åkermark utan föregående rötning.

Villkor 11

Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spridning av produkt eller avfall ut i omgivningarna inte sker. Förutom de skyddsåtgärder som föreskrivs bör det även finnas tillgång till utrustning för sanering av spill eller läckage av kemikalier.

Villkor 12

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns behov av att upprätta ett kontrollprogram för att fortlöpande planera och kontrollera verksamheten i syfte att förebygga miljöpåverkan. Kontrollprogrammet möjliggör för sökanden och tillsynsmyndigheten att bedöma om tillståndet och de villkor som har föreskrivits följs.

Delegering till tillsynsmyndighet att fastställa villkor

Enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken (jämfört med 19 kap. 5 §) får miljöprövningsdelegationen överlåta åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor av mindre betydelse.

Miljöprövningsdelegationen anser att det är lämpligt att delegera möjligheten att föreskriva ytterligare villkor om placering, utformning, kontroll och skötsel av reningsanläggningen för tvätt- och spolvatten, se motivering under villkor 8.

Dagvatten från stallens tak och hårdgjorda ytor kan innehålla föroreningar. Vattnet leds genom ett dräneringssystem och ut i skogen. Med klimatförändringar ökar risken för skyfall vilket kan bidra till att ledningar och diken inte kan ta emot stora vattenflöden och orsaka översvämning på olämpliga ställen. Av detta skäl är det

rimligt att tillsynsmyndigheten vid behov ges möjlighet att föreskriva ytterligare villkor som avser omhändertagande och rening av dagvattnet.

De som medverkat i beslutet

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Kalmar län. I beslutet deltog ordförande Pernilla Engberg och miljöszaklig Lotta Bohman. Ärendet har beretts av miljöskyddshandläggare Ann-Charlotte Olsson.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Information om hur Länsstyrelsen Kalmar län behandlar personuppgifter, se <https://www.lansstyrelsen.se/kalmar/omoss/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html>

Du kan överklaga beslutet

Se information nedan hur du kan överklaga beslutet.

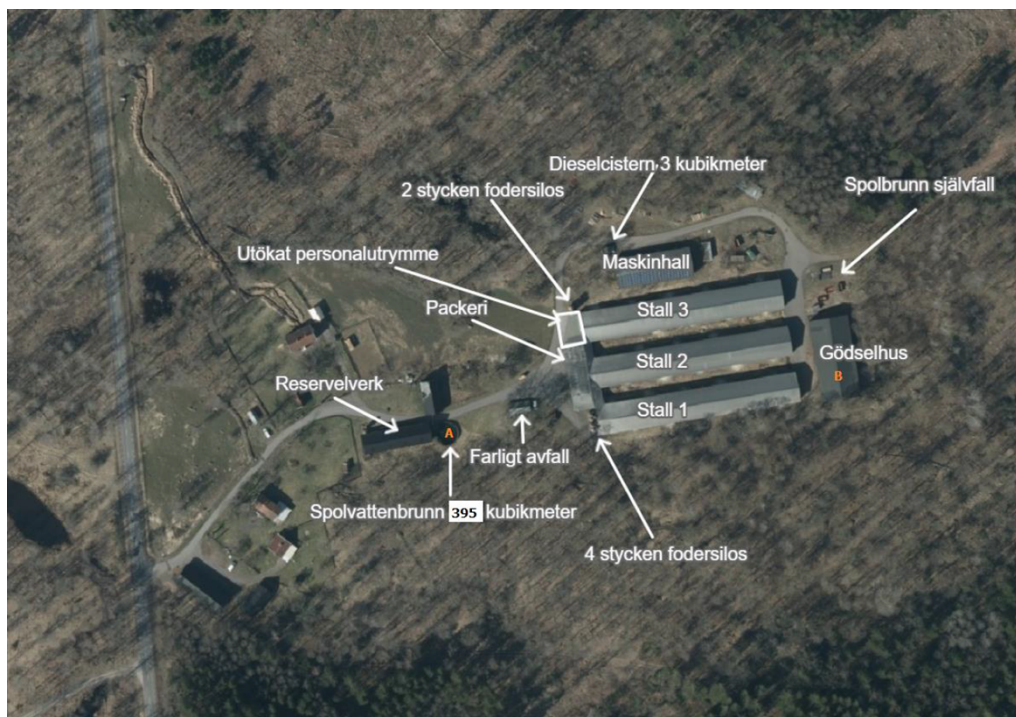
Bilagor

1. Situationsplan
2. Upplysning om kungörelsedelgivning
3. Kungörelseannons

Kopia till

Naturvårdsverket
Havs- och Vattenmyndigheten
Jordbruksverket
Aktförvararen, Nybro kommun
Tillsynsmyndigheten, Nybro kommun
Miljöenheten, Länsstyrelsen Kalmar län

Bilaga 1
Situationsplan

UPPLYSNING OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Om ni inte är nöjda med Miljöprövningsdelegationens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Miljöprövningsdelegationen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Kalmar län antingen via e-post; kalmar@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Kalmar län, 391 86 Kalmar.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast **den 6 november 2025**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, kalmar@lansstyrelsen.se, eller via växeltelenummer 010-223 80 00. Ange diarienummer 2538-2025.

Miljöfarlig verksamhet, beslut

AB Germund har fått tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till 89 000 platser med värphöns på fastigheten Högerås 1:2 i Nybro kommun. Beslutet som är förenat med villkor hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen Kalmar län, Regeringsgatan 1 i Kalmar och hos aktförvararen, Nybro kommun, Stora Trädgårdsgatan 5 i Nybro.

Beslutet kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö genom skrivelse som lämnas till Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Kalmar län, 391 86 Kalmar. Delegationen måste ha fått skrivelsen senast den 6 november 2025. Ange dnr. 2538-2025.